

direkte Skatter over til direkte Skatter, er det ikke dermed givet, at Socialdemokratiet ogsaa skal berøre Beskyttelsessatserne, paa en saadan Maade, at Arbejdsløshed maa blive Følgen deraf. Thi det maa Følgen blive, saa snart et Erhverv rammes, saa at det lider derunder. At dette vil blive Tilfældet her, har jeg paavist for de enkelte Erhverv, hvor det har været mig muligt at anstille en mere indgaaende Undersøgelse. Heller ikke vil det ærede Medlem kunne nægte, at det havde været fuldstændig umuligt at brødføde de Arbejdere, vi have brødfødt her i Landet, dersom vi ikke havde haft Loven af 1863. Man kan sige alt det onde om denne Lov, som man vil — at den har gjort det muligt for et større Antal Mennesker at leve her i Landet, end det ellers vilde have været muligt, tror jeg vel, det er vanskeligt at føre Bevis for, men endnu vanskeligere at modbevise. De have levet her, og jeg gad vide, hvorledes de skulde have kunnet det, hvis vi ikke havde haft denne Lov, under hvis Beskyttelse Industrierne ere voksende op.

Jeg skal tillade mig at henvende et Par Ord til det ærede Medlem for Hilerød (Dinesen). Hvis jeg forstod det ærede Medlem ret, bebrejdede han mig, at jeg ikke tilstrækkeligt havde pointeret, at de smaa Virksomheder burde man tillægge en særlig Betydning eller tage særligt Hensyn til. Der tror jeg, det ærede Medlem har gjort mig Uret. Jeg har netop flere Gange henledet Opmærksomheden paa de smaa Bedrifter, og jeg har ganske særlig under Omtalen af Tekstilindustrien opholdt mig længe ved, at denne Industri i en mærkelig Grad var aftrappet over hele Landet i store og smaa Bedrifter, fra Bedrifter paa 2—3 Mill. Kroners Kapital ned til Bedrifter paa nogle faa Tusinders. Jeg har netop sagt, at Virkningen paa Dele af denne Industri af Toldlovsforslaget, som det forelaa, maatte blive, at just de store Bedrifter udvikledes, medens de smaa gik til Grunde. Dette har jeg fremhævet som noget særlig uheldigt ved disse specielle Satsler.

Jeg tør maaske gøre den højtærede Finansminister opmærksom paa, at den højtærede Minister jo dog ogsaa har haft Forslaget liggende hos sig et Aar efter, at det var afleveret til ham af hans Embedsmænd, inden det kom frem her. Ingen skal mere end jeg anerkende det store Arbejde, som den højtærede Minister har gjort ogsaa i denne Sag; han har ganske vist kun taget sig kort Tid, men dog ikke saa kort Tid til det, som den højtærede

Minister har givet os. Med Hensyn til Ansvar er det rigtigt, at man maa tage et Ansvar undertiden, og det er netop under Følelsen af dette Ansvar, jeg har maattet stille mig, som jeg har. Den højtærede Minister kan ikke forlange, at vi andre skulde gaa ind under den højtærede Ministers Ansvar, det kunne vi ikke gøre.

Jeg maa endelig tillade mig, idet jeg vender tilbage til det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg), at spørge, hvorledes det kan være i Byarbejdernes Interesse, at man gaar saadan løs paa Kapitalen, at det Overeskud, som netop disse Byarbejdere skulde kæmpe om med Kapitalen, formindskes i væsentlig Grad. Det ærede Medlem vil vel ikke hævde, at hans Satsler ikke netop udøve den Virkning, og hvorledes det kan være i Byarbejdernes Interesse, forstaar jeg ikke, men det beror vel paa min fuldkomne Ukyndighed etc. For øvrigt begyndte jeg at kende det ærede Medlem igen, Gassen begyndte at komme op, og jeg frygter, at han vil stige om et Øjeblik.

Borgbjerg: Det ærede Medlem (Fraenkel) gaar i sit Svar, som hele Tiden, ud fra den uforgribelige og ubegribelige Mening, at en høj Toldbeskyttelse og en forældet Toldlov ere nødvendige Ting for, at Industrien kan trives. Jeg gaar ud fra en anden Forudsætning, og min Forudsætning stemmer med Erfaringen. Jeg nævner vort Skibbyggeri her i Landet. Det er en Virksomhed, som ikke er beskyttet, men som tværtimod har været beskattet, den har været negativt beskyttet under den gældende Toldlov, som det ærede Medlem klamrede sig til og mente var Basis for hele den industrielle Udvikling. Ikke desto mindre har vort Skibbyggeri (Afbrydelse.) — ja, ogsaa hemmet af militære Hensyn og meget andet — udviklet sig saaledes, at det for Tiden betaler en højere Løn end Skibbyggeriet i vore protektionistiske Nabolande. Denne Erfaring er for mig tilstrækkelig sammen med andre Erfaringer til at sige, at en fornuftig Toldlov langt fra vil svække, men netop vil fremme hele vor industrielle Udvikling. Det ærede Medlem var i øvrigt i sin Republik saa blottet for Gas, at jeg tror, jeg kan nøjes med dette.

Fraenkel: Jeg vil blot tillade mig at bemærke, at jeg aldrig nogen Sinde har hævdet, at en høj Beskyttelse i og for sig skulde være Betingelse for industriel Fremgang, men tværtimod ofte har sagt ogsaa